

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Tractatus De Libertatibvs Ecclesiæ Gallicanæ

Charlas, Antoine

Leodii, 1684

Cap. VIII. De Regibus Christianissimis libertatum Ecclesiæ Gallicanæ defensoribus, & de Vniversitate Parisiensi earum propugnatrice.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38227

clesia invitati accedant ; si vero quis Laicorum ad concertandum , & cooperandum ab Ecclesia invitatur , licet huiusmodi cum reverentia ; si forte voluerit , obtemperare se asciscantibus. In hoc autem quod liberam ; & indefinitam facultatem Laicis non concedit , libertatibus Ecclesiae Gallicanae , ut communiter definiuntur , consentit. Concordans prioribus Conciliis , ut verbis ipsiusmet Canonis utamur.

C A P U T V I I I .

De Regibus Christianissimis libertatum Ecclesiae Gallicanae defensoribus , & de Universitate Parisiensis earum propugnatrice.

1. **P**etrus de Marca , & Petrus Puteanus , qui ad libertates Ecclesiae Gallicanae pertinere volunt , ut Rex Franciae in temporalibus Romano Pontifici non subiaceat ; varia veterum Regum exempla Summis Pontificibus resistentium in rebus ad dominium , aut regimen temporale spectantibus , referunt , sed quid de illis sentiendum sit ex dicendis circa primam propositionem in libro sequenti intelligetur.

2. Hic tantum animadvertendum est Principes , dum iura sua se tueri profiterentur , libertatem quidem Regni obtinuisse , non autem libertates Ecclesiae , sed potius adversus illos , has libertates fuisse allegatas : Quando , inquit Gottfridus in opuse. ad Callixtum Papam cap. 6. Ecclesia Saculari Potestati subijcitur , quae ante Domina erat , ancilla efficitur , & quam Christus Dominus dicitur in Cruce , & quasi propriis manibus de suo sanguine scripsit , charitatem libertatis amittit. Dixerat autem cap. 4. Rex , & Romanus Pontifex cum unus contra aliam , alter pro Regni consuetudine , alter pro Ecclesia libertate erigitur , REGNUM ILLAM CONSVETVDINEM OB- TINERE NON POTEST , NEC POTERIT ; & Ecclesia sua libertatis amittit plurimum. Non à Philippo IV. sed à Bonifacio VIII. Ecclesiae libertas allegabatur. Rex tantum libertatis nomen ad significantiam liberationem à iugo legis Mosaeicae , aut à Diabolica tyrannide institutum volebat , ideoque illam Laicis cum Ecclesiasticis esse communem.

3. In

3. In alio sensu Reges Gallia dicuntur à Clero Gallicano libertatum illius Ecclesiae Protectores, quia scilicet autoritate Regia impediuntur, vel reparantur injuria, quae à Curia Romana illius Regni Ecclesiae inferri praetenduntur. Sed quam duram servitutum induxerit illa libertatis protectio, & jam in primo libro insinuavimus, & adhuc magis demonstrabimus, ubi de appellationibus tanquam ab abusu differemus.

4. Nusquam autem in antiquis monumentis legitur, Reges Franciae Protectorum, aut Defensorum Ecclesiae, vel libertatis Ecclesiasticae, titulo insignitos, quod Summis Pontificibus restitissent, etiam praetextu amovendae à Clero Gallicano injuria à Curia Romana illatae. Rarissima sunt vetera hujusmodi tuitiois exempla, nisi forte aliquando Reges Episcopis, quos diligebant, nomen suum commodaverint, ut Carolus Calvus Hincmaro Remensi in virulentis illis ad Hadrianum II. litteris, quae extant in 2. tom. operum dicti Hincmari sub num. 42. edit. Sirmondi, & in litteris ad Joannem VIII. quae sunt ibidem num. 47.

5. Illustris libertatum Ecclesiae Gallicanae propugnatrix est Academia Parisiensis, cujus olim maxima erat in illo Regno autoritas. Ex praescripto S. Pauli 1. ad Timoth. 3. Oportet Episcopos esse Doctores, & illi legitimi, ac proprii sunt magistri à Spiritu sancto positi, non solum, ut autoritate sua regam Ecclesiam, sed etiam ut predicarent ac doctrinam pascant. Unde, ut notat S. Hieronymus in haec verba epistolae ad Ephesios cap. 4. vers. 18. Alios autem Pastores, & Doctores; Omnis Pastor Doctus: non omnis qui Doctus, est & Pastor. Ex S. Augustinus epist. 59. Pastores autem, & Doctores, quos maxime ut discernere voluisti, eosdem puto esse, sicut & tibi visum est, ut non alios Pastores, alios Doctores intelligamus; sed ideo cum praedixisset, Pastores, subjunxisse Doctores, ut intelligerent Pastores ad officium suum pertinere doctrinam, &c. Tamen multiplices illorum curae vix tempus concedunt studendi rebus, quibus indigent, ut potentes sint exhortari in doctrina sana, & eos, qui contradicunt arguere, quemadmodum praecipit Apostolus ad Titum 1. in adjutorium advocandi fuerunt Doctores, qui sapientiam omnium antiquorum exquirentes in Prophetis vacantes, narrationem virorum nominatorum conservantes, in versutias parabolarum simul introeuntes, occulta proverbiorum exquirentes, & in absconditis parabola

bolarum conversantes in medio Magnatorum ministrarent, ut de sanctis Doctoribus canit Ecclesia ex Ecclesiast. 39. Ex quo factum est, ut maximus honor rerum Divinarum Doctoribus merito tribueretur.

6. Inter cæteras non solum Gallia, quibus sine dubio præeminet, sed etiam totius Europæ Universitates celebres semper extitit Parisiensis fama, & in negotiis omnibus Ecclesiasticis autoritas, ut in ejus historiâ non ita pridem editâ legenti cuique licet advertere. Summa fuit ejus in propaganda fide, in extirpandis schismatibus, atque componendis controversiis diligentia, & industria.

7. Extirpandi schismatis desiderium olim illi suasit præponendum esse Summo Pontifici Concilium Oecumenicum, dum quis esset legitimus Pontifex non satis constaret, quæ sententia certissima videtur, deinde etiam si legitimum esse Pontificem non dubitaretur, Concilio postpositus est. Postea verò non esse infallibile Pontificis judicium, etiam circa Jus Divinum, & Ecclesiasticum assertum est à multis ejus alumnis contra antiquorum, & multorum etiam ex Recentioribus ejus Facultatis Doctoribus sententiam, quos libro 7. referemus.

8. Cùm vel Pontifices, vel Pseudo-Pontifices exactionibus, ac Beneficiorum reservationibus Ecclesiam Gallicanam opprimerent, Universitas studii Parisiensis, & quantum potuit restitit, & Principis, ac Senatûs potestatem implorandam duxit. Atque hinc evenit, quod supra dicebamus, ut paulatim Magistratus sæculares rerum, & negotiorum ferè omnium Ecclesiasticorum judicium sub prætextu conservandæ libertatis, corrigendi abusus, tuendæ possessionis, &c. usurpaverint.

9. Absit à me, ut florentissimæ illius Academiæ famæ aliquid detractum velim, quippe qui sciam quantum doctrinâ suâ Christianæ Reipublicæ conferat, tamen dissimulari non potest celebrem illam Academiam ad Principum voluntatem nimium aliquando deflexisse. Id fateri videtur etiam Cæsar Egassius Bulæus in historia Universitatis Parisiensis tom. 4. ad annum 1379. tempore Schismatis accidisse. Nam licet electio Urbani VI. magis canonica videretur, ejusque partes secuta primùm fuisset, tamen ad Clementem VII. accessit, eo quod

R

Rex

130 TRACTATUS DE LIBERTATIBVS,
Rex Carolus Quintus, & Regni Magnates ejus partes amplexi fuissent. Fatendum tamen est, inquit Bulæus, plus ipsam Gallicani status intuitu adductam, quam cause Clementinae bonitate convictam consensisse, futuramque fuisse neutrius partis, si Respublica id ferre potuisset, cujus interest in iis præsertim rebus, in quibus de Religione agitur habere consensum saltem publicum, si non animorum. Papæ judicium infallibile non esse tunc Facultas Parisiensis decrevit, cum Reges à Romano Pontifice dissiderent; Qua in re Principum potentissimorum, ac præsentium, desiderio aliquid concessum est.

10. Nec abfuit fortassis proprii honoris, & utilitatis studium à posterioribus Doctorum deliberationibus. Primò infallibile Papæ judicium, sibi injuriosum declararunt in censura Amadæi Guimenii anno 1665. quasi non pari ratione possent Oecumenicorum Conciliorum infallibilitatem suæ injuriæ adscribere. Nec in causis Fidei, & Religionis Judices à Deo instituti sunt, sed Consultores tantum adhibiti Doctores Episcopali caractere non illustrati, & à Summis Pontificibus, sicut à Conciliis Oecumenicis perinde consuli possunt in difficultatibus, quæ studium, & animi perspicaciam desiderant.

11. In Beneficiis laborabant illi, ut arbitror, pro Dei honore, & Ecclesiæ utilitate, suspectus nihilominus erat illorum zelus, cum ea suis conferri curabant, qua in re coacti sunt agnoscere scrupulosam Canonum observantiam aliquando Ecclesiæ obesse. Beneficiorum enim dispensationem liberam Episcopis dimitti, quibus ex jure communi competit, tam ægrè tulerunt, ut à Lectionibus cessaverint, donec illa libertas, antiquis Canonibus confirmata abrogaretur: Eodem anno, inquit Bulæus supracitatus ad annum 1399. per totam quadragesimam cessatum est à Lectionibus in Universitate teste Joanne Juvenale de Ursinis: PROPTEREA QVOD EDICTO REGIO REDDITA EVERAT ORDINARIIS omnimoda Beneficiorum Ecclesiasticorum DISPOSITIO, ET DISPENSATIO. Videbat Universitas Prælatorum in distribuendis Beneficiis injustitiam: Experta autem antea fuerat Universitas eos famulis, & famulorum amicis ea conferre solitos potius quam doctis, & literatis; Quæ res plurimas turbas excitasset inter partes nisi satisfactum fuisset Universitati.

12. Undè patet quàm incongruè libertates Ecclesiæ Gallicanæ in illibatâ antiquorum Canonum custodiâ eorumque adversus Summum Pontificem propugnatione collocentur: quandoquidem Universitas Parisiensis antiquis Canonibus, Beneficiorum collationes Episcopis adscribentibus, derogandum censebat; urgebatque, teste eodem Bulæo, ut illa collatio Summo Pontifici reservaretur, quem sperabat æquius illa dispensaturum. Sunt alia quamplurima in historia prædicta, ex quibus constat Universitatem Parisiensem in suum commodum Canonibus per privilegia derogari à Summis Pontificibus impetrasse.

13. Donentur sanè Beneficiis viri graduati, dummodò Universitates nonnisi capaces ad gradus promoveant, ii que aliundè Beneficiis digni sint. Consulantur in rebus obscuris, & difficilibus Doctores pietate, ac doctrinâ celebriores, sed supremæ Romani Pontificis autoritati antiqua reverentia, & debita restituatur obedientia; salva sint Universitatibus sua privilegia, sed autoritas à qua emanarunt, ut par est, excolatur.

C A P U T IX.

De Joanne Gersonio Cancellario Parisiensi.

SI libertates Ecclesiæ Gallicanæ doctrinâ Illustrissimorum Antistitum Conventus Parisiensis continerentur, non immeritò earum præcipuus Autor laudaretur Joannes Gersonius Universitatis Parisiensis Cancellarius, vir pro sua pietate, doctrinâ, & zelo plurimum commendandus. Ipse enim Primus ex Theologis Catholicis Summum Pontificem Concilio generali inferiorem, & errori, etiam cum tantquam supremus Pastor aliquid toti Ecclesiæ fide Divinâ credendum proponit, obnoxium esse docuit; Quæ duo capita principaliora sunt; alia etiam tradidit, sed non adedò absolute.

2. Non potuit tamen Gersonius ab antiquorum doctrinâ ità recedere, quantumvis adversus immensos sui temporis abusus stomachatus, quin plures supersint in ejus operibus